

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/126/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1615203253
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1615203253.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: AB 2 B.V., registračné číslo: 572 79 667, so sídlom Strawinskylaan 933, Amsterdam 1077XX, Holandské kráľovstvo, zastúpeného: Advokátska kancelária Gabriela Goliašová s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, proti žalovanému: N. Q., R.. XX.XX.XXXX, D. V. P. X/X, S., o zaplatenie 1.184,88 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 22. januára 2019, č.k. 5C/528/2015-57, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca proti žalovanému titulom nároku na splatenie revolvingového úveru domáhal zaplatenia sumy 1.184,88 eura s vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 132,57 eura a úrokom z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 1.184,88 eura od 25.03.2015 do zaplatenia. Žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal.
2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že strany uzavreli dňa 20.04.2012 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 377,10 eura s tým, že žalovaný mal úver vrátiť v 12 mesačných splátkach po 38,91 eura. Bol dohodnutý úrok z úveru vo výške 41,03%, ročná percentuálna miera (ďalej len RPMN) 50,70%, priemerná hodnota RPMN predstavovala 41,82 %, lehota splatnosti 18.04.2013. Súčasťou úverovej zmluvy boli úverové zmluvné podmienky (ďalej len ÚZP), ktoré upravovali podmienky splácania úveru, ako aj sankcie v prípade nedodržania úverovej zmluvy. Podľa hlavy 5 § 1 bol žalovaný povinný splácať úver riadne a včas v stanovených mesačných splátkach. Jednotlivé splátky sa skladajú z príslušnej časti úverovej istiny, úrokov, poplatku za vedenie úverového účtu, poplatku za možnosť zmeny splátky, príp. úhrady za poistenie, ak nie je v zmluve uvedené inak. Z listu zo dňa 29.10.2013 vyplýva, že v dôsledku omeškania žalovaného so splácaním úveru bol žalovaný vyzvaný žalobcom k splateniu celého úveru čerpaného na základe zmluvy, teda celkovej dlžnej čiastky úveru k uvedenému dňu vo výške 1.546,57 eura, ktorej splatnosť bola určená 15. dňom odo dňa odoslania tejto výzvy. Uvedená výzva so zosplatnením bola zaslaná žalovanému prostredníctvom pošty, doručenie zosplatnenia však žalobca nepreukázal.
3. Na základe takto ustáleného skutkového stavu veci posúdil spor po právnej stránke podľa § 52 ods. 1,3,4, § 53 ods. 1 veta prvá, § 53 ods. 5, § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 1,2 a § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Poukázal na to, že medzi stranami bola uzatvorená dňa 20.04.2012 úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX, ktorá bola riadne podpísaná oboma zmluvnými stranami. Táto zmluva nie je ale predmetom konania. Žalobca sa svojho nároku domáha titulom zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, pričom číslo zmluvy o revolvingovom úvere sa v samotnej zmluve o úvere nenachádza. K prvému čerpaniu došlo 11.12.2012. Pokiaľ ide o zmluvu o úvere, t.j. spotrebiteľskom úvere, táto je predtlačným formulárom bežne používaným žalobcom na tento účel, na ktorom na druhej strane v časti úverových zmluvných podmienok zmluvy o úvere je podsunutý drobno písaný text pod Hlavou 8. "Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru". Pod § 1 je uvedené, že klient a spoločnosť sa dohodli popri úverovej zmluve

na uzatvorenie zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, čím vzniká klientovi právo na poskytnutie revolvingového úveru a je oprávnený čerpať revolvingový úver opakovane prostredníctvom úverovej karty vždy v maximálnej výške nevyčerpaného zostatku dohodnutého úverového rámca. Je tu uvedený úverový rámec 500 eur. V zmluve sa nešpecifikuje žiadny počet splátok, doba splatnosti, lehota na zaplatenie mesačnej splátky a iné položky. Zmluvu o revolvingovom úvere s nedostatočnými obsahovými náležitosťami (napr. ohľadom navýšeného úverového rámca, mesačná splátka, splatnosť mesačnej splátky,...), s neprimerane drobnými písmenami, s neprejavým súhlasom s touto "druhou zmluvou" formou podpisu oboch zmluvných strán za textom zmluvy o úvere preto vyhodnotil ako absolútne neplatnú zmluvu, lebo jednak nebola uzavretá písomne (§ 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch) a jednak dospel k záveru že tu išlo o nekalú obchodnú praktiku a konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 OZ, lebo dodávateľ v podstate viazal úverovú kartu (revolving) na klasický spotrebiteľský úver vychádzajúc z čl. 6 v spojení s čl. 4 smernice Rady 93/13. Z predložených listín možno ustáliť, že niet pochyb o tom, že účastníci konania uzavreli dňa 20.04.2012 individuálne špecifikovanú zmluvu o úvere, ktorou ale vopred vnútil žalovanému aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jeho záujmu. Z tlačiva žalobcu vyplýva, že žalovaný sa podpisom požadovanej zmluvy súčasne podpisuje aj pod tú časť textu, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu a ktorý má vzniknúť až v budúcnosti. Takýto postup žalobcu kvalifikoval súd ako nekalú praktiku. Z obsahu textu úverových zmluvných podmienok, Hlava 8. vyplýva jedine to, že sa v budúcnosti môžu dohodnúť o prípadnom takomto úvere (vychádzal z textu, že "klientovi vzniká právo na poskytnutie revolvingového úveru").

V prípade existencie platnej zmluvy o revolvingovom úvere by sa zaoberal otázkou zjavnej nerovnováhy v právach a povinnostiach strán vzniknutých ku škode spotrebiteľa. Keďže predmetnú zmluvu vyhodnotil ako neplatnú, týmito okolnosťami sa nezaoberal. Hoci mal preukázané, že žalovaný u žalobcu vyčerpal finančné prostriedky v celkovej sume 1.458,85 eura, keďže vyššie uvádzanú revolvingovú zmluvu vyhodnotil ako absolútne neplatnú a súhlas daný žalobcom s uzavretím zmluvy a čerpanie peňazí nemožno vyhodnotiť ako písomnú zmluvu o revolvingovom úvere podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, dospel k záveru, že ani začatím čerpania peňazí z karty nedošlo k uzavretiu takejto zmluvy. Z uvedených dôvodov žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. avšak žalovanému, ktorému v konaní žiadne trovy nevznikli, nárok na náhradu trov konania nepriznal.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1, písm. i) a písm. h) C.s.p. zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, prípadne ho zmeniť a žalobe vyhovieť. Poukázal na to, že prvoinštančný súd odôvodnil zamietnutie žaloby tým, že revolvingová zmluva je absolútne neplatná, pričom súhlas daný žalobcom s uzavretím zmluvy a čerpanie peňazí nemožno vyhodnotiť ako písomnú zmluvu o revolvingovom úvere podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. S uvedeným právnym názorom nesúhlasil a zdôraznil, že žalovaný síce uzavrel zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru (čerpanie úveru prostredníctvom platobnej karty), ale na jej účinnosť sa vyžaduje ďalší úkon, a to aktivácia karty, ktorá je v prípade záujmu poskytnutá. Bolo teda na dobrovoľnom rozhodnutí žalovaného, či z jeho strany dôjde k aktivácii karty a tým pádom k čerpaniu úveru alebo nie. Revolvingový úver uzatvorením predmetnej zmluvy nebol v žiadnom prípade klientovi nanútený. Bolo len na jeho slobodnom rozhodnutí, či ho uzavrie. Žalovaný túto možnosť využil a z jeho strany došlo k aktivácii karty a čerpaniu finančných prostriedkov z nej. Z toho vyplýva, že revolvingový úver len samotným uzatvorením predmetnej zmluvy nevznikol, resp. nenadobudol účinnosť. Predmetným rozsudkom súdu bola revolvingová zmluva vyhlásená za neplatnú z dôvodu absencie písomnej formy. Odvolanie však nesmeruje voči právnemu posúdeniu revolvingovej zmluvy, ale voči nepriznaniu finančných prostriedkov vo výške istiny, na ktorú má zákonný nárok. Aj v prípade vyhlásenia zmluvy za neplatnú je totiž oprávnený požadovať od žalovaného vrátenie poskytnutej istiny, na ktorú má zákonný nárok a zamietnutím žaloby preto došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného v zmysle ust. § 457 Občianskeho zákonníka, nakoľko z výpisu čerpania, splátok a úhrad, ktoré taktiež tvorili prílohu žaloby jednoznačne vyplýva, že žalovaný z revolvingového úveru vyčerpal sumu 1.458,85 eura a dosiaľ mu uhradil len sumu 273,97 eura. Z toho je evidentné, že došlo k bezdôvodnému navýšeniu majetku na strane žalovaného, a to až o 1.184,88 eura, ktoré predstavujú žalovanú sumu a ktorú si v zmysle dosiaľ uvedeného oprávnenie vymáhal od žalovaného prostredníctvom súdu. Žalobou v danej veci sa pritom domáha iba vrátenia istiny poskytnutého úveru bez jeho navýšenia o úroky a iné poplatky. Zamietnutie žaloby preto považuje za neprípustné a v rozpore so zákonom.

5. Žalovaný možnosť vyjadriť sa k odvolaniu žalobcu nevyužil.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, v medziach dôvodov podaného odvolania podľa § 380 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a podľa § 378 ods. 1 C.s.p., a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

7. V preskúmvanej veci sa žalobca podanou žalobou proti žalovanému domáha zaplattenia sumy 1.184,88 eur s vyčísleným úrokom z omeškania vo výške 132,57 eura a úrokom z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 1.184,88 eura od 25.03.2015 do zaplattenia. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalovaná istina predstavuje peňažnú sumu vo výške, v akej žalovaný na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru skutočne peňažné prostriedky čerpal, teda sumu, ktorá mu bola zo strany žalobcu poskytnutá, no doposiaľ nebola vrátená.

8. Súd prvej inštancie zamietnutie podanej žaloby v celom rozsahu odôvodnil len tým, že žalobcom predloženú písomnú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru považoval za absolútne neplatnú pre nedodržanie zákonom stanovených náležitostí, a to za stavu, že k uzavretiu úverovej zmluvy nedošlo ani inak (poskytnutím peňažných prostriedkov).

9. Dôvodne však žalobca v odvolaní namieta, že hoci súd prvej inštancie vyhodnotil predmetnú úverovú zmluvu ako absolútne neplatnú, celkom prehliadol, že v takomto prípade vzniká v zmysle ust. § 457 Občianskeho zákonníka právo na vrátenie vzájomne poskytnutých plnení, a teda žalobca má právo na vrátenie sumy poskytnutej žalovanému na základe neplatnej zmluvy. Súd prvej inštancie sa tak v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci, keď v spore neaplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení, vôbec nezaoberal tým, či nie je možné žalobcovi uplatnený nárok priznať napriek neplatnosti spornej úverovej zmluvy, a to za stavu, keď žalobca podanou žalobou uplatnil proti žalovanému iba istinu so zákonnými úrokmi z omeškania. Preto treba považovať rozhodnutie v danej veci za predčasné, vydané bez riadneho posúdenia všetkých relevantných skutkových a právnych otázok významných pre rozhodnutie v spore. Za tohto stavu, keď súdom prvej inštancie neboli meritórne posúdené všetky otázky významné pre rozhodnutie v spore, by však rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom; bez výslovnjej opory v platnej právnej úprave; nahrádzalo prvoinštančné rozhodnutie, čím by bolo sporovým stranám odoprené právo namietať správnosť skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde, a tým aj možnosť preskúmania správnosti záverov odvolacieho súdu, ku ktorým by dospel právnym posúdením skutkových zistení z hľadiska tých rozhodujúcich skutočností, ktoré považoval za významné na rozdiel od súdu prvej inštancie, ktorý sa nimi nezaoberal. Takéto posúdenie podstaty sporu na prvoinštančnom súde a zabezpečenie možnosti riadneho opravného prostriedku je podľa názoru odvolacieho súdu súčasťou práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, a dôsledné rešpektovanie ústavného princípu dvojinstančnosti konania možno v preskúmvanej veci dosiahnuť iba kasačným rozhodnutím.

10. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b), c) C.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (391 ods. 1 C.s.p.), v ktorom spor riadne prejedná, a na základe skutkového stavu vyplývajúceho z nesporných (resp. žalovaným nenamietaných) skutočností, ako aj skutočností zistených vykonaným dokazovaním, meritórne posúdi vecnú opodstatnenosť podanej žaloby a opätovne rozhodne vo veci samej, vychádzajúc z toho, že v danej veci je v prípade neplatnosti spornej zmluvy o úvere nevyhnutné posúdiť uplatnený nárok aj podľa ust. § 457 Občianskeho zákonníka a dôsledne v tejto súvislosti prihliadnuť na skutočnosť, že žalobca sa proti žalovanému domáha iba vrátenia skutočne poskytnutej a žalovaným čerpanej peňažnej sumy s príslušenstvom, na ktoré vzniká nárok zo zákona.

11. O náhrade trov (tohto) odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).